

Упитник

за процену реализације активности КВиС¹/ПО² у процесу самовредновању
рада школа и рада Тима за КВиС/ПО

Услуге каријерног вођења и саветовања важан су оквир којим се омогућава примена концепта целоживотног учења и обезбеђује подршка појединцу у проходности кроз нивое националног оквира квалификација Републике Србије (НОКС), мобилност на тржишту рада и сегмент који је регулисан Законом о НОКС-у³. Упитник је израђен као сегмент целовитог праћења примене Стандарда КВиС и реализације активности на унапређивању квалитета услуга КВиС које координира Агенција за квалификације. На изради упитника сарађивали су Агенција за квалификације, Одељење за координацију рада школских управа и Euroguidance центар Фондације Темпус.

Упитник је додатни алат за процену и самовредновање рада Тима за КВиС/Тим за ПО.

Упитник је софтверски алат који ће омогућити праћење стања и динамике реализације активности каријерног вођења и саветовања/професионалне оријентације ПО као система подршке ученицима и унапређивање активности подстицања личног и професионалног развоја и праћења примене Стандарда КВиС у пракси.

На основу резултата анализе упитника Агенција за квалификације ће иницирати и координирати унапређивање компоненти (правилници, планови, програми, евиденције) значајних за унапређивање квалитета услуга КВиС у школама.

Упитник садржи 4 групе питања које се односе на:

- 1. Планирање активности КВиС**
- 2. Тим за КВиС/Тим за ПО**
- 3. Области, врсте и начин реализације активности КВиС/ПО**
- 4. Организациона подршка и динамика реализације активности КВиС/ПО**

¹ Каријерно вођење и саветовање у даљем тексту КВиС

² Професионална оријентација у даљем тексту ПО

³ Закон о националном оквиру квалификација Републике Србије, "Сл. гласник РС", бр. 27/2018, 6/2020 и 129/2021 - др. закон 76 од 7. септембра 2023.

1. Планирање активности КВиС

1.1. Годишњи план рада Тима за КВиС/Тим за ПО саставни је део Годишњег плана рада школе:

да	не
----	----

(заокружити један од понуђених одговора)

1.2. Годишњим планом рада школе, у делу који се односи на самовредновање⁴, планирају се активности у функцији самовредновања и унапређивања рада Тима за КВиС/Тим за ПО:

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

(заокружите број испод одговарајуће ставке и на тај начин процените у којој мери се дата тврдња односи на ваш школски тим за КВиС/ПО)

1.3. Годишњи план рада Тима за КВиС / Тим за ПО садржи (могуће је заокружити више од једног одговора):

- ☐ назив активности и задатка
- ☐ опис активности и задатка
- ☐ циљну групу
- ☐ циљеве активности
- ☐ исходе активности
- ☐ носиоце активности
- ☐ сараднике у реализацији
- ☐ динамику и трајање активности
- ☐ ресурсе
- ☐ начин праћења активности.

⁴ Правилник о вредновању квалитета рада установе, Службени гласник РС, бр. 10/2019 од 15.02.2019. године, члан 4: "Установа је дужна да самовредновање спроводи сваке године по појединим областима квалитета, а сваке четврте или пете године – у целини."

2. Тим за КВиС/Тим за ПО

2.1. Тим за КВиС/Тим за ПО чине представници:

- ☐ запослених у школи
- ☐ струковних удружења
- ☐ јединице локалне самоуправе
- ☐ послодавци
- ☐ други појединци.

(могуће је заокружити више од једног одговора)

2.2. Чланови Тима за КВиС/ПО упознати су са садржајем Правилника о стандардима услуга КВиС⁵ ?

да	не

(заокружити један од понуђених одговора)

2.3. Барем један члан Тима за КВиС/ПО похађао је обуке за каријерне практичаре:

да, једну обуку	да, више обука	нико из Тима није похађао обуке у области КВиС
1	2	3

(заокружите број испод одговарајуће ставке и на тај начин процените у којој мери се дата тврдња односи на ваш школски Тим за КВиС/ПО)

⁵ Правилник о стандардима услуга каријерног вођења и саветовања⁵ усвојен је 19. јуна 2019. године ("Службени гласник РС", број 43/19) (у даљем тексту: Стандарди КВиС)

2.4. Наредни низ тврдњи описује различите активности Тима за КВиС/Тим за ПО:

(заокружите број испод одговарајуће ставке и на тај начин процените у којој мери се дата тврдња односи на ваш школски Тим за КВиС/ПО)

Тим за КВиС/ Тим за ПО:

- учествује у припреми дела Школског програма и дела Годишњег плана рада школе који се односи на активности каријерног вођења и саветовања и прати њихово остваривање

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

- организује и спроводи различите активности (активности каријерног саветовања, каријерног информисања и обучавања за вештине управљања каријером⁶) у складу са Стандардима КВиС

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

- организује и спроводи различите активности (активности саветовања, информисања и обучавања за вештине управљања каријером) кроз међупредметно повезивање исхода и садржаја различитих предмета

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

⁶ Правилник о стандардима услуга каријерног вођења и саветовања, "Службени гласник РС", број 43 од 19. јуна 2019.: „Вештине управљања каријером – компетенције које помажу појединцу да идентификује своје постојеће вештине, развије циљеве личног и професионалног учења и развоја и предузме акције у смеру унапређења своје каријере. Развој вештина управљања каријером претпоставља активну улогу појединца у континуираном прикупљању, анализи, и организацији информација о себи, образовним и каријерним могућностима, као и одговоран приступ доношењу одлука и управљању каријером у прелазним периодима и неочекиваним променама “.

- оснажује и подржава ученика у документовању искуства (портфолио) и користи од практичних облика наставе⁷, учења кроз рад⁸ као и посебних постигнућа и успеха

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

- процењује и вреднује програм каријерног вођења на основу остварености исхода вештина управљања каријером, у складу са Стандардима КВиС

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

- остварује сарадњу са другим тимовима у школи

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

- развија мрежу спољних сарадника и организација и остварује сарадњу са Привредном комором, Националном службом за запошљавање, привредним субјектима и средњошколским/високошколским установама у процесу планирања активности каријерног вођења и саветовања и ради усмеравања ученика према индивидуалним потребама и у њиховом најбољем интересу

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

⁷ Правилник о реализацији практичне наставе и професионалне праксе, "Службени гласник РС", број 112 од 2. септембра 2020.

⁸ Закон о дуалном образовању, "Службени гласник РС", бр. 101 од 10. новембра 2017, 6 од 24. јануара 2020.

- Тим за КВиС сарађује са тимовима за КВиС/ПО других школа у локалној заједници ради успостављања континуитета пружања услуга каријерног вођења и саветовања и информисања ученика и њихових родитеља о могућностима школовања

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

- Тим за КВиС/ПО редовно и систематизовано води евиденцију о активностима каријерног вођења и саветовања:

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

3. Области, врсте и начин реализације активности КВиС/ПО

3.1. Које од наведених области КВиС-а се организује у вашој школи (можете обележити више одговора)?

- ☐ каријерно информисање
- ☐ каријерно саветовање
- ☐ обучавање за вештине управљања каријером⁹.

⁹ Правилник о стандардима услуга каријерног вођења и саветовања, "Службени гласник РС", број 43 од 19. јуна 2019.: „Вештине управљања каријером – компетенције које помажу појединцу да идентификује своје постојеће вештине, развије циљеве личног и професионалног учења и развоја и предузме акције у смеру унапређења своје каријере. Развој вештина управљања каријером претпоставља активну улогу појединца у континуираном прикупљању, анализи, и организацији информација о себи, образовним и каријерним могућностима, као и одговоран приступ доношењу одлука и управљању каријером у прелазним периодима и неочекиваним променама “.

3.2. Које од наведених врста активности КВиС се најчешће организују у вашој школи (обележите највише три одговора):

- ☐ Каријерно информисање о могућностима наставка школовања (средњим школама, факултетима и високим школама)
- ☐ Каријерно информисање о занимањима и тржишту рада
- ☐ Индивидуално каријерно саветовање
- ☐ Групно каријерно саветовање
- ☐ Професионална оријентација
- ☐ Тестирање ученика
- ☐ Job shadowing - програм Сенка на послу/посматрање на радном месту
- ☐ Реални сусрети са светом рада (ученици се упознају са различитим професијама, радним окружењем, испробавају радне задатке и тако проверавају избор жељеног занимања / школовања кроз посету компанијама).
- ☐ Радионице на тему вештина које могу бити корисне за активно тражење посла (нпр. писање радне биографије, припрема за пословни интервју/праксу ...)
- ☐ Радионице на тему меких вештина (нпр. тимски рад, комуникацијске вештине...)
- ☐ Радионице за планирање и управљање каријером (нпр. истраживање каријерних опција и образовних могућности)
- ☐ Остало (наведите)_____.

3.3. Са којим институцијама, установама и организацијама ваша школа најчешће сарађује у области КВиС/ПО (обележите највише три одговора):

- ☐ средње школе
- ☐ универзитети
- ☐ Национална служба за запошљавање
- ☐ привредни субјекти
- ☐ организације цивилног друштва
- ☐ центри за развој каријере
- ☐ медији
- ☐ нешто друго _____(наведите тип установе или конкретну установу)

3.4. Које од следећих вештина/компетенција се најчешће развијају код ученика кроз активности Тима за КВиС/ПО? (можете обележити више одговора):

- ☐ Истраживање себе у контексту личног и професионалног развоја
- ☐ Формирање слике о себи у односу на образовне и каријерне могућности
- ☐ Избор релевантних извора информисања о образовним и каријерним могућностима
- ☐ Активно и континуирано информисање о образовним и каријерним могућностима
- ☐ Коришћење релевантних информација ради доношења одлука
- ☐ Планирање каријерног развоја
- ☐ Праћење и вредновање каријерног развоја
- ☐ Управљање каријерним развојем у условима прелазних периода и неочекиваних промена

3.5. Које међупредметне компетенције¹⁰ код ученика се развијају кроз активности КВиС/ПО? (можете обележити више одговора)

Тврдње се односе на Тимове за ПО основних школа (одговарају Тимови за ПО основних школа)

Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учешће у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према околини;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;
- 11) дигитална компетенција.

¹⁰ Члан 12, Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88 од 29. септембра 2017, 27 од 6. априла 2018 - др. закони, 10 од 15. фебруара 2019, 6 од 24. јануара 2020, 129 од 28. децембра 2021.),

Ставке се односе на Тимове за ПО средњих школа (одговарају Тимови за КВиС средњих школа)

Опште међупредметне компетенције за крај средњег образовања и васпитања:

- 1) компетенција за целоживотно учење;
- 2) комуникација;
- 3) рад са подацима и информацијама;
- 4) дигитална компетенција;
- 5) решавање проблема;
- 6) сарадња;
- 7) одговорно учешће у демократском друштву;
- 8) одговоран однос према здрављу;
- 9) одговоран однос према околини;
- 10) естетичка компетенција;
- 11) предузимљивост и предузетничка компетенција.

4. Организациона подршка и динамика реализације активности КВиС/ПО

4.1. Молимо наведите укупан обухват ученика (приближно у процентима) који је у вашој школи укључен у активности КВиС/ПО на годишњем нивоу:

--

4.2. Носиоци организације рада ваше школе обезбеђују временски оквир у ком се могу реализовати активности КВиС/ПО?

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

(заокружите број испод одговарајуће ставке и на тај начин процените у којој мери се дата тврдња односи на ваш школски Тим за КВиС/ПО)

4.3. У вашој школи је предвиђен посебан простор за организацију КВиС/ПО активности (нпр. каријерни инфо кутак)

да	не
----	----

(заокружити један од понуђених одговора)

4.4. На који начин школа прати и евалуира спровођење активности КВиС/ПО (можете обележити више одговора)?

- ☐ кроз самопроцену рада наставника (након реализованих активности)
- ☐ кроз израду годишњег извештаја Тима за каријерно вођење и саветовање
- ☐ кроз самовредновање рада школе
- ☐ кроз процену учесника активности (нпр. евалуациони лист) након саме активности
- ☐ у школи немамо развијену праксу евалуације активности
- ☐ нешто друго _____

4.5. У вашој школи се редовно планира и спроводи испитивање потреба ученика за каријерним вођењем и саветовањем/професионалном оріјентацијом.

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

(заокружите број испод одговарајуће ставке и на тај начин процените у којој мери се дата тврдња односи на ваш школски Тим за КВиС/ПО)

4.6. Активности у Годишњем плану рада Тима за КВиС/ПО осмишљене су тако да активно укључују различите групе ученика.

немам довољно информација да бих могао/ла да проценим	уопште се не слажем	углавном се не слажем	углавном се слажем	у потпуности се слажем
0	1	2	3	4

(заокружите број испод одговарајуће ставке и на тај начин процените у којој мери се дата тврдња односи на ваш школски Тим за КВиС/ПО)